

Middelgem

Copyright 2022 Arnout Krelly
Eigen foto
ISBN 9789464655070

*De figuren, locaties en gebeurtenissen
in deze geschiedenis zijn fictief,
maar tegelijk erg herkenbaar*

Arnout Krelly

Middelgem

*De veilingmeester schraapte zijn keel.
Oedipa leunde achterover,
in afwachting van de veiling van lot 49.*

Thomas Pynchon

Inhoud

Ringslang	7
Brief	16
Viraal	22
Zonnewende	37
Hete zomer	52
Theorie van Alles	64
Kaviaar	88
Faits divers uit de <i>Middelgemse Bode</i>	114
De kluis	140
De staart van de slang	172

Ringslang

Het onweer had een brede geul uit het bospad gesleten. Vorig jaar nog was het heraangelegd omdat mountainbikes en crossmotoren het tot pulp hadden gereden. Een aannemer had een laag kiezel over het pad gefreesd, maar nu er weer modder overheen was gegaan bleek het allemaal een maat voor niets.

Niemand die erbij stilstaat dat de Ramsbeek door waterrijk gebied loopt, vloekte Mira Hardy in zichzelf terwijl ze met grote passen het spoor probeerde te overbruggen. Wandelaars en hardlopers mogen het weer bekopen, het is nooit anders geweest.

Ze had slecht geslapen. Het had niets te maken met Timor, die moeite had met wiskunde en met sociale vakken. Timor was Pieterjan zijn probleem – zij hoefde zich alleen te bekommeren om haar eigen Kat en met die ging het in haar eerste jaar wijsbegeerte best goed. Maar Timor was een paar jaar jonger, die puberde nog. En Pieterjan had met zijn ex opvoedkundige afspraken gemaakt waar zij zich niet mee te bemoeien had. Nu ja, een kind dat het lastig heeft kon ze natuurlijk niet aan zijn lot overlaten. Eigenlijk was zij nu al tien jaar ook zijn mam, daar kon ze niet onderuit.

Rufus wachtte tot ze voorbij de modder was en ging er toen als een speer vandoor. Normaal hield ze hem aan de lijn, omdat er in het voorjaar jonge reeën in het kreupelhout konden zitten, die stoorde je beter niet. Maar omdat het pad er zo slecht bij lag had ze de hond losgelaten. De spatten die haar om de oren vlogen waren haar te veel vandaag – ze lag al genoeg wakker van dat bospad. Want de gemeente probeerde met vernieuwde kracht een rondweg doorheen het Ramsdal aan te leggen, terwijl een kind kon zien dat dit signaalgebied was.

Middelgem lag op het hoogste punt van het Land van Enode, in het centrum van de driehoek tussen Terzele, Hertsbelle en Vrijtem. Van oudsher een kruispunt van heerwegen was het oord geleidelijk opgewaardeerd tot lintdorp en uiteindelijk tot doorvoerzone tussen drie bedrijfsterreinen, die in de euforie na de val van de Muur uit de grond waren verrezen.

Omdat het vrachtverkeer liever binnendoor reed dan langs de snelweg – zeker sinds daar een kilometerheffing gold – groeide rond de eeuwwisseling het idee voor een rondweg. Het heuvelrijke

Middelgem was toen al vrijwel volgebouwd, dus leek een traject door het Ramsdal de enige optie. Dat dit nauwelijks tweehonderd meter voorbij het centrum de agglomeratie andermaal doormidden sneed werd afgedaan als een bijkomstigheid.

De aloude oranje-blauwe meerderheid in de gemeenteraad probeerde dit plan nu al twintig jaar door te drukken. Een paar hooggeplaatste burgers wilde in het Ramsdal tot elke prijs een aantal gronden verkavelen, ook al ontkenden ze dit met grote stelligheid. De Raad van State had het dossier al twee keer afgeschoten, maar de vrees was dat het hoogste beroepsorgaan van het land de fouten in het bijgeschaafde Milieu Effecten Rapport ten langen leste door de vingers zou zien en een arrest op maat zou vellen.

Mira was al een paar jaar verslaggever van het actiecomité Vrij Ramsdal, dat achter het buurtprotest stak. Pal over haar straat heen moest een afslag komen die op de flanken van de Waaiberg en de Armenberg de vallei zou doorkerven. Alle huizen die binnen de reserveringszone lagen moesten eraan geloven.

Het knaagde, dat onzalige idee dat ze weg moesten uit hun huis. ‘s Nachts, als ze wakker lag van Pieterjan zijn gesnurk, begon het malen en passeerde de boel weer de revue. Daar lag ze dan, argumenten af te vuren op een bende verveelde gemeenteraadsleden die over het schermpje van hun telefoon gebogen zaten. Het kon razen in haar hoofd, tot ze uit bed tolde en beneden voor de journaallus in een hazenslaap sukkelde, waar Pieterjan haar even later met zijn onverwoestbare ochtendhumeur uit deed opschrikken.

‘Heb je weer niet kunnen slapen?’ was zijn vaste opmerking. Het was aardig bedoeld, net zoals de kus die ze kreeg wanneer ze overeind kwam. De verschaalde mannenadem deed haar maag keren.

‘Toch wel,’ zuchtte ze dan, ‘maar te weinig. Ik haal het straks wel in, met een powernap.’

Als het even kon ging ze lopen voor het ontbijt. Rufus was wel de tweede die zijn lucht in haar gezicht drukte, maar het vooruitzicht wuifde de misselijkheid weg. Haar loopschoenen roken evenmin fris, bovendien had ze kinderen grootgebracht, dus ze moest niet flauw doen. Het elfje in de freelancer kwam wel tot leven op de verende humus van het bospad.

Stel dat ze Rufus niet had, ze kwam niet buiten. De hele dag achter een scherm, al die handleidingen, boeken of catalogi die tegen gisteren vertaald moesten zijn – er was altijd wat. Om deadlines kon

ze natuurlijk niet heen, dan moest ze de hond teleurstellen als hij aan de deur van haar werkhok kwam janken. Maar anders, even een time-out om te rennen en ze kon er weer tegenaan.

De eerste momenten waren de moeilijkste, de straat uit naar beneden. Maar zodra ze het dal in dook en haar longen met zuurstof kon vullen, liep ze tot ver voorbij de verzuring intrad. Geleidelijk kwamen haar gedachten tot rust en was ze klaar om na een bol muesli of havermout met frisse moed aan de slag te gaan.

Het toeval wou dat ze met een opdracht van transportfirma Cocquereau zat, van bedrijventerrein Otterbroek. Een technische manual voor een bestelling trucks. Doen, had Thijs Krijgmans, de spreekbuis van Vrij Ramsdal, gezegd. Topman Orville Cocquereau was een van de centrale figuren achter het rondwegplan van de gemeente, dus Thijs was in alle inside-information geïnteresseerd. Als die vrachtwagens een helling van vijf percent de baas konden, dan wou hij dat weten.

Mira was bang geweest om de klus te aanvaarden. Hoe waren ze bij haar beland? Ze had voor meer bedrijven op het industriepark gewerkt, dus die moesten haar referenties hebben doorgegeven. Had Cocquereau haar verder doorgelicht? Het zou haar niets verbaasd hebben als hij bewust een lokaal vertaalbureau voor zijn kar spande. Waar zag je meer controledrang dan bij een lokale bigshot die zijn positie wou consolideren?

Dan nog was het godgeklaagd dat het laatste groen van haar woonplaats moest sneuvelen. Sinds de jaren tachtig waren in vrijwel heel Middelgem uitgestrekte wijken met vrijstaande en halfvrijstaande woningen uit de grond gestampt. Als de gemeente vooruitziend was geweest had ze haar rondweg dus allang gehad. Intussen was de spits zo toegenomen dat het centrum elke dag het infarct nabij was. De twee scholen waar massa's kinderen werden uitgebraakt en opgehaald hielpen de stroom auto's en vrachtwagens zeker niet vooruit.

En nu wou men dat verkeer symbolisch naar een groenstrook een paar honderd meter verder verleggen? Had het niet veel meer zin om het om te leiden door het hinterland? Dan zou misschien een van de laatste mooie kouters van het Land van Enode eraan moeten geloven, al bleef de schade beperkt. Maar die behoorde toe aan een boer en daar knelde weer het schoentje. Boer Femelaer stond erom bekend goeie maatjes te zijn met burgemeester Vannieuwenhuyze. In hun ogen kreeg die waardeloze vallei met een rondweg veel meer nut.

Mira kon zich dus blijven ergeren, het zou de situatie voor geen meter veranderen. Ze kon beter genieten van het moment, net als Rufus die van struik naar struik danste, want nu die bui van vannacht het groen opgefrist had kon hij weer overal zijn sporen uitzetten. Om te resetten droomde ze dan dat ze hier alleen liep, gespaard door de blijbelse zondvloed, en dat het dal nog baadde in zijn oorspronkelijke fleur. Wat een heerlijk idee was dat.

Hoog op de Kauwenberg, aan de overkant van de vallei, had ze op een keer een visioen van een middeleeuws tafereel gehad, zoals Breughel het had kunnen schilderen. En op de Geithoornkouter, op een plek waar archeologen resten van een Romeinse vesting hadden blootgelegd, waande ze zich met wat fantasie getuige van een veldslag of een jachtpartij. Ze had er geen enkele moeite mee om zich het dal voor te stellen zonder menselijke inbreng – zonder rookpluim of prikkeldraad, zonder rood van een dak. Dit had het oerlandschap van haar voorvaders kunnen zijn.

Rufus keek afwachtend naar haar op. Het leek wel of hij wist waar zijn baasje mee zat. Mira hield halt om haar voeten een voor een tegen haar benen op te trekken. Het stretchen ontspande haar, zo was ze klaar voor het laatste gedeelte van haar run.

*

Ter hoogte van de Armenberg kon Mira tussen de bomen en struiken de contouren van de oude gemeenteschool ontwaren, waar ze in de jaren tachtig in de klas had gezeten. Als kleine meid van zes was ze begeesterd van het gebouw, dat je via een reeks terrassen moest bereiken – van bij het kasteeltje dat de gezusters De Meester aan het gemeentelijk onderwijs hadden geschonken, langs de kleuteropvang, de middelbare afdeling en de turnzaal, tot helemaal beneden.

Het was heerlijk spelen geweest op de verschillende niveau's waar kippen scharrelden, konijnen rondhuppelden en ganzen sisten als je te dicht in de buurt kwam. Nu stond het Bauhausachtige gebouw te verkommeren, de ramen dichtgespijkerd, de brandtrap afbrokkelend door betonrot. Had een ambtenaar voorkennis gehad van de plannen voor een rondweg en geoordeeld dat het oude kroonjuweel beter tijdig het veld kon ruimen? Niemand die er wakker van lag.

Boven zich ving ze een glimp op van het karrenspoor dat de gemeente tot rondweg wilde vertimmeren. Dit boerenpad, dat in het

verlengde van de Tweede Velmstraat lag, leidde inderdaad linea recta naar het centrum van Middelgem, maar het landelijke karakter ervan was net bepalend voor de vallei. Want even verder, op de helling van de Waaiberg, lag niet te vergeten een stuk gerooid bos dat in de volksmond het Vernà werd genoemd. En daar bevond zich al sinds mensenheugenis een volkstuin, tegenwoordig zelfoogstboerderij.

Sommigen beweerden dat Vernà de naam van een dagloner was die zich hier aan een boom verhangen had. Die stond er nog altijd, al was hij sinds geruime tijd afgestorven. Twee dikke takken die zich tot een kruis hadden verstrengeld waren de stille getuigen van zijn wanhoopsdaad, maar iemand had de mythe ontkracht door er een schommel aan te hangen.

Een andere uitleg was dat op dit stukje paradijs een aantal mensen een lapje grond hadden bemachtigd dat ze tot moestuin of boomgaard hadden omgevormd. Misschien stamde het gebruik wel uit een tijd toen het land nog gemeen was. Hoe dan ook, op zeker moment was het begiftigd met de meest dromerige naam die een mens bedenken kan: het verre nabij.

Dit woordenpaar gaf uitdrukking aan een typisch menselijk verlangen, namelijk de zucht om het in de verte te zoeken, terwijl het geluk voor de neus ligt, voor iedereen voor de grijp. Een merkwaardige combinatie van heimwee en Fernweh, vond Mira – de volksmond kon heel creatief zijn in het bedenken van aparte wijsheden.

Bij de laurierhaag opzij van het Vernà was de forse gestalte van Thijs Krijgmans verwoed in een hoop compost aan het prikken. De pluktuin werkte zonder bestrijdingsmiddelen en volgens de principes van de permacultuur, een teeltwijze waar hij samen met Mira's beste vriendin Charlotte Vertongen op toezag. Zij was de spil van het onlineplatform dat de exploitatie van de Freefoodfarm in goede banen leidde. Verse groenten van de korte keten zelf plukken, het was een idee dat steeds meer ingang vond.

Iedere keer dat Mira Thijs over zijn land gebogen zag, sloeg de schrik haar om het hart. Haar buurman leerde het nooit, om zijn rug te sparen kon hij beter door zijn knieën zakken. Op een dag was hij van zijn veld naar huis moeten kruipen en sindsdien droeg hij onder zijn plunje een buikband, die hem tegen aanvallen van het spit moest beschermen. Het was een lapmiddel, maar Thijs was er wel vijftig

mee geworden. Als straks de bulldozers de laatste groenwerkers willen verjagen, sta ik nog altijd even pal, zei hij.

Dat zou hij nooit laten gebeuren, wist Mira. Thijs Krijgmans was de verpersoonlijking van het verzet tegen de rondweg. Hij was al tien jaar voorzitter van Vrij Ramsdal en was beter op de hoogte dan wie ook. Hij kende het milieueffectenrapport op zijn duim, zette het studie bureau Crucio en het Agentschap voor Wegen en Verkeer geregeld voor schut en stuurde advocaat Dirk Verstappen aan, die hun protest bij de Raad van State in goede banen leidde.

Overdag was Thijs leraar biotechniek in de abdij school van Travaille. Hij was begrijpelijkerwijs geen al te beste maatjes met de traditionele boeren van Middelgem, die veel te gul omsprongen met pesticiden. Al die industriële landbouw put de bodem uit, zei hij, we kunnen beter inzetten op biologische teelt.

Mira had hem een tijdje nadat ze in de Tweede Velmstraat waren komen wonen ontmoet. Het was haar eerste kennismaking met Vrij Ramsdal geweest, ze had niet eens geweten dat hun huis op een bedreigde lijst stond. Thijs had gesust dat het wellicht zo'n vaart niet zou lopen, hun dal was te mooi, hun zaak te sterk. De powerpoint die hij bij hem thuis had laten zien was best overtuigend, overal legde hij het gestuntel van de gemeente en van het studie bureau bloot.

In de loop der jaren had ze wel gemerkt dat een burgercomité geen echte macht bezat als het de sociale media niet efficiënt wist te bespelen. Maar veel inwoners en huiseigenaren van Middelgem behoorden tot een oudere generatie, die las alleen de streekpers en de regionale pagina's. Kortom, de zaak kwam niet genoeg in de kijker en zeker niet bij de jongeren. Het was al mooi dat ze het plan voor een rondweg zo lang hadden kunnen dwarsbomen.

Mira wou doorlopen, maar Thijs kreeg haar in de gaten en gebaarde om halt te houden. Nee was geen optie, dat maakte de wijze waarop hij zijn riek neerlegde en tergend langzaam op haar toekwam duidelijk.

'Ik zag je paardenstaart zwieren,' riep hij. 'Dat was nogal een onweer vannacht, hè?'

'Zeg maar een tsunami,' zei Mira. 'Het bospad is weer finaal naar de maan.'

'Ja, en dan beweren ze dat de Ramsbeek maar een gracht is. Ze hebben geen idee hoe snel hun rondweg gaat verzakken. Zie je het

voor je? Zo'n oplegger die naar beneden glijdt en omkantelt, daar mogen ze een poos aan takelen, neem dat van mij aan.'

Thijs was gewoon voor de klas te staan en dat niemand tegen hem inging. Dat was ook de reden waarom de plaatselijke politici hem liever zagen gaan dan komen. Als hij op de gemeenteraad vanop de publiektribune zijn afkeuring te kennen gaf, moest de voorzitter alle microfoons uitzetten, zozeer overstuurde hij de geluidsversterking.

'Iets anders,' zei hij, nu vol ernst. 'Hebben jullie ook jullie brief gekregen?'

'Brief? Welke brief?'

'Dat we op de onteigeningslijst staan. De gemeente roept ons te gepaster tijd op om te onderhandelen over een deal.'

'Hè? Zo ineens?'

'Ja, het kan blijkbaar niet snel genoeg gaan. Ze hoeven niet op de uitspraak van de Raad van State te wachten om te beginnen met de procedure.'

'Is het dan menens of hoort dit bij het spelletje?'

'Het ziet er niet zo best uit,' blies Thijs haar in het gezicht. 'Ze hadden om het ons moeilijk te maken het MER opgesplitst in zes delen, weet je nog? De nieuwigheid was een zogenaamd stadsrandbos dat ze in het leven willen roepen – de duivel weet waarom. Wel, de auditeur is erin geslaagd om alleen de klacht van kasteel Weimeers op de Kauwenberg over dat stadsrandbos te volgen.'

Hij wachtte om te zien wat voor effect deze technische uitleg bij Mira sorteerde en ging toen met een theatraal gebaar verder. 'Al de rest, al onze bezwaren tegen het tracé en onze suggesties voor een alternatief veegt ze van tafel als, ik citeer, niet overtuigend. Zonder dat ze argumenteert waarom. Want ja, de auditeur is een vrouw. Zelfs dan is het duidelijk weer een zaak van ons kent ons.'

Mira was overdonderd. 'Ja, maar de rechter hoeft haar toch niet te volgen?'

'Reken daar maar niet te veel op. Meestal volgen ze gewoon het advies, kwestie van dezelfde handen op één buik. Nee, het ziet er niet goed uit.'

'Maar ons werk kan toch niet voor niets geweest zijn?'

'Zo zie je maar.' Thijs kwam nog dichterbij en zwaaide met zijn vinger. 'Trek naar Antwerpen, daar hebben ze leren luisteren naar de burger. Maar in het Land van Enode? Dat komt ervan met zo'n

geslacht van burgemeesters van vader op zoon. En toch blijft iedereen erop stemmen.’

‘De mensen zijn bang,’ zei Mira vergoelijkkend.

‘De heren rekenen erop dat ze de onzekerheid beu zijn en op hun voorstel zullen ingaan. Vooral de oudere bevolking die overweegt om kleiner te gaan wonen. Ze zullen nog opkijken als ze zien wat ze zich kunnen permitteren met het aalmoes dat ze krijgen.’

‘Dus op de Raad van State moeten we niet meer rekenen?’

‘Waarom ga je niet gewoon naar het arrest luisteren als het zover is?’ riep Thijs haar na. ‘De zitting is toegankelijk voor het publiek. Dan weet je meteen hoe laat het is. Ik zal het laten weten.’

Mira had stof tot nadenken die laatste paar honderd meters naar de straat. Hoe moest ze dit aan Pieterjan melden? Natuurlijk zat hij er ook mee dat het tracé dwars over hun huis liep. Maar als programmadirecteur van het gemeenschapscentrum van Wijtskant had hij al meer dan zijn handen vol. In het plaatsje aan de andere kant van bedrijventerrein Otterbroek was het al evenzeer opboksen tegen een onvriendelijk gemeentebestuur.

Een tiental meter voor haar uit maakte Rufus plotseling een sprong. Ze schrok, normaal was de hond voor geen kleintje vervaard. Een paar jaar geleden was een buizerd die met jongen zat op hen neergedoken, toen had hij de vogel verjaagd voor hij Mira in de haren kon vliegen. Het had haar een bezoek aan de eerste hulp bespaard, want die beesten kunnen je flink toetakelen. Daarom had ze een bril achter op haar pet getekend, het scheen dat roofvogels fake ogen niet van echte onderscheiden.

‘Wat is er?’ riep Mira tegen de border collie, die in de berm stond te blaffen. Ze zag algauw waar het hem om te doen was. In het gras lag een soort lus, als je er niet attent op was liep je er zo voorbij. Het ding lag roerloos, als een gekromde tak of halfvergane liaan, maar het kon onmogelijk van plantaardige oorsprong zijn. Dit was een slang en niet zomaar een – aan de gele vlekken achter zijn kop te zien was het een ringslang. Stel je voor, die perkamentachtige creaturen met hun afgetekende hals waren best zeldzaam hier. Ze had haar iPhone al in de aanslag om de encounter vast te leggen.

‘Stil, Rufus,’ riep ze, terwijl ze de camera richtte. Het dier was dood of het hield zich dood. Erg fris rook het niet. Mira wist dat het een kadaverstank af kon scheiden, dat had ze gelezen op de site van Natuurpunt. Ze pakte een tak van de grond en porde met haar vrije

hand tegen het bewegingsloze lijf. Meteen ging er een siddering door de slang en richtte hij zich op – Mira had geen idee of het een defensieve of agressieve houding was. Ze wist dat hij niet giftig was, maar uit voorzorg riep ze Rufus terug, die in een schijnbeweging op de slang gedoken was.

Het ging allemaal razendsnel, te snel voor de kaken van een hond. In een mum van tijd kronkelde de slang naar de beek, waarin hij met de kop boven water verdween. Mira had alle moeite van de wereld om hem te volgen op haar scherpje, maar ze dacht wel dat ze het hele voorval had. Hoera, het beest had het avontuur overleefd. Stel je voor, een ringslang in Middelgem. Als hier een rondweg getrokken werd, was het afgelopen voor hem.

‘Rustig maar,’ zei ze tegen de hond die als een dolle in het gras aan het zoeken was. Hij keek op met veelzeggende blik, zo van had je me maar laten doen, dan had ik de rakker te grazen genomen. Mira hurkte neer en trok haar trouwe metgezel tegen zich aan.

‘Goed gedaan, jongen. Maar we laten de slang gaan, OK? Misschien hebben we hem nog hard nodig als we niet willen dat ze het bospad verkwanselen en ons huis platgooien. Dan zou het gedaan zijn met onze tochtjes, zoals vandaag. Dat begrijp je toch, hè?’

De hond keek zijn vrouwtje aan en blafte. Ze had het wel gehad met rennen vandaag. Ze checkte het filmpje, dat verrassend goed gelukt was. De slang was perfect zichtbaar in het groen, ze kreeg kippenvel toen hij zich oprichtte. Met grote kronkels verdween het reptiel in het kreupelhout, naar de beek toe. Ze hoefde maar een paar ingrepen te doen, wat inzoomen of zo. Timor zou haar wel helpen.

Het laatste stukje naar de straat liep ze op wolken. Zoals gewoonlijk versnelde ze haar pas, achter Rufus aan die niet langer scheef als een winkelkar voor haar uit danste, maar nu als gangmaker het sprintje naar huis inzette. Rechts van haar verwijderde de Ramsbeek zich langzaam richting Velm en het Land van Travaille. Een tiental kilometer verderop zou het water via Beekkant, de Spoelbeek en de Nevense vaart aansluiting zoeken met het stelsel van de Enode. In Vrijtem zou het water zich dan vermengen met dat van de Ede, om zijn reis verder te zetten naar zee.

Brief

Pieterjan had de garage laten openstaan. Met die naderende storm had hij gister de auto binnengezet, maar als hij wegreed vertikte hij het altijd om de poort te sluiten. Als het even kon nam hij de fiets naar het GC, maar vandaag had hij een vroege vergadering gehad.

Mira schopte haar Nikes uit en liep naar de keuken. De brief met het schild van de gemeente op het eiland sprong meteen in het oog. Het besef dat het nu werkelijk zou beginnen hakte erin. Ze streek het papier glad. De ambtelijke boodschap was kort en neutraal, maar daarom niet minder hard.

Aan de bewoners van de Tweede Velmstraat. Met het oog op de heraanleg van de N412 op het grondgebied van Middelgem en de omvorming van het gedeelte binnen de agglomeratie tot rondweg, worden eerstdaags metingen verricht door het provinciale Agentschap voor Wegen en Verkeer. U wordt verzocht desgevraagd toegang te verlenen tot uw perceel, als de omstandigheden dit zouden vereisen. De hinder zal uiteraard tot een minimum beperkt blijven.

De operatie maakt deel uit van een voorafgaand onderzoek, dat geenszins tot een definitieve agenda leidt. Maar gezien uw woning in de reserveringszone van het voorziene traject ligt, zult u te gepasten tijde uitgenodigd worden voor een informatiemoment, gevolgd door een individueel gesprek.

Mocht u vragen hebben dan kunt u ons altijd bereiken op de gemeentelijke dienst voor ruimtelijke ordening.

Met de meeste hoogachting,

Olivier Duchesne, schepen

Mira wist niet wat het eerste bij haar opkwam – woede, angst of verslagenheid. Ze onderdrukte haar impuls om de brief te scheuren en in de papiermand te gooien. Dit moest ze met Pieterjan bespreken. Maar haar optimisme van daarnet na die ontmoeting met de ringslang was weer helemaal weggeslagen.

‘Heb je de brief gezien?’ klonk de stem van Kat achter haar. Ze kwam de keuken binnen en liep met haar mok naar de waterkoker. ‘Ook een kopje thee?’

‘Laat maar, ik neem een glas water,’ zei Mira afgemeten. ‘Die idiote dorpspolitiek weer. Weet je wat Rufus en ik hebben gezien? Een ringslang. Een heuse ringslang, met eigen ogen gezien daarnet. Om maar te zeggen, die zitten hier nog wel degelijk, en dan nog zo dichtbij. Maar straks is dat dus allemaal voorbij.’

Kat keek verbaasd op. ‘Een ringslang? Vertel, hoe zag hij eruit? Waar heb je hem gezien dan?’

‘Gewoon, voorbij het Vernà, ik was het bos bijna uit. Hij is er door de beek vandoor gegaan. Rufus was aan het blaffen geslagen, hij hield zich dood. Toen richtte hij zich op en schoot weg.’

‘Heb je een foto gemaakt?’ vroeg Kat, die al op haar mobieltje begon te zoeken.

‘Ja natuurlijk, meer zelfs, ik heb een filmpje kunnen schieten. Hier, kijk maar.’

Kat was in alle staten toen ze de beelden zag. ‘Niet te geloven, zo’n kanjer. Daar verandert alles mee. Het is of die brief hier niet meer bestaat, zo geweldig is dit nieuws.’

‘Vind je? Tja, net of die slang wist dat hij hier lag. Alsof hij kwam zeggen: die plannen voor een rondweg mogen ze opbergen nu ik hier ben.’

‘Pieterjan zei al dat je laaiend zou zijn. Hij was er anders ook niet goed van. Wat betekent dit eigenlijk, mam, dat ze ons uit ons huis willen zetten? Op welke termijn?’

‘Maak je geen zorgen, meid. Zelfs als het zover komt gaan er nog jaren overheen.’

‘Ja, maar ik heb al gelezen van huizen die ze neerhalen om daarna de plannen weer op te bergen.’

‘We zullen alles doen om zoiets te voorkomen, lieverd.’

‘Ook wanneer het jullie een burn-out bezorgt?’ zei Kat terwijl ze haar thee opschonk. ‘Er zijn wel meer stellen door uiteengegaan.’

‘Laat het eerst maar even bezinken,’ zei Mira met een zucht. ‘Dan zien we wel wat we beginnen. Eén ding is zeker: we laten het er niet bij.’

Kat roerde in haar mok en staarde voor zich uit. ‘En dan te bedenken dat hier dus ringslangen zitten. Misschien komt de buurt nu eindelijk in beweging.’

‘Vergeet het maar. Wat dat betreft hebben al die meetings van Vrij Ramsdal weinig tot geen verschil uitgemaakt. Van de handvol burens die kwam opdagen kwam de helft nog spioneren.’

‘Waarom heb ik daar nooit het fijne van geweten?’

‘Ach kind, je was nog geen twaalf toen we hier arriveerden.’

‘Maar woont hier dan niemand met een beetje pit?’

Mira schudde het hoofd. ‘Gezinnen met een dubbel inkomen en kinderen hebben geen tijd, die werken zich zo al te pletter.’

‘En de kastelen op de Kauwenberg, zien die zich niet in hun rust bedreigd?’

‘Die laten zich niet in met Vrij Ramsdal. Te populair zeker? De nieuwe eigenaar van kasteel Weimeers heeft nu wel een klacht ingediend bij de Raad van State, maar in eigen naam dus. En Orville Cocquereau van kasteel Moerdonck wil niets liever dan een sluiproute door het dal voor zijn trucks, dus...’

‘Van de abdij kun je ook al niets verwachten.’

‘Om hun boomgaard in het dal? Volgens Thijs heeft de abt niks te zeggen, Rome bepaalt wat er met de bezittingen gebeurt. En hij kan het weten, hij zingt bij het abdijskoor.’

‘Dan zijn we rond zeker? Is er dan helemaal geen oppositie in Middelgem?’

‘Oppositie? Nina Vansina van de Groenen woont hier vlakbij, maar die zit in het adviescomité voor het RUP, dus vergeet het maar.’

‘In het ruimtelijk uitvoeringsplan? Voor de rondweg? Echt?’

‘Advocaat van de duivel, hè. Ach, Thijs heeft de vorige keer de Raad van State er nog van overtuigd dat het milieueffectenrapport vol fouten zat, maar deze keer veegt de auditeur al onze argumenten van tafel, zei hij daarnet. Dus nee, we staan er niet goed voor.’

‘Ik denk dat ik moet overgeven,’ zei Kat. ‘Ik ga liever nog wat brainen op mijn kamer.’

Het is godgeklaagd, sakkerde Mira. Thijs weet de mensen wel te boeien met leuke anekdotes en smeulige dorpsroddels, maar zijn alternatief voor een heuse ringweg rond de gemeente was voor de meesten altijd te gedurfd, te veel een fantasietje. Ook al kwamen daar geen onteigeningen bij te pas, de goegemeente stak zijn kop in het zand. Geen wonder dat de gemeente dacht dat ze zich alles kon permitteren.

Wat zou Pieterjan op te merken hebben over de brief? Ze zuchtte opnieuw. Ze kon beter gaan douchen en zich aan het werk

zetten. Ze had nog een handleiding bij een serie wifi home-organizers van Schäfer Systems, dat kon ze vrijwel op de automatische piloot doen. Om de zoveel tijd kwam er van alles een nieuw type op de markt en dan ging de klus opnieuw naar haar, zodoende. Op tijd en stond snakte ze naar een boek of catalogus, maar de teksten van curatoren die Pieterjan haar toestopte waren vaak nog onbegrijpelijker dan een technische manual. Ach, ze mocht niet klagen.

Tegen het eind van de middag zag Mira haar man thuiskomen en sloot ze haar werk af. In de keuken was hij al met een homp stokbrood in de weer, met Rufus die stond te kwispelstaarten naast hem.

‘Hé, laat me gauw wat in de microwave stoppen,’ zei ze. ‘Ik heb nog een halve groententaart over van gisteren. Mijn hoofd staat niet naar koken.’

‘Ja, een kleinigheid is goed,’ zei hij. Hij schonk zich een glas wijn in en grabbelde in een schaal kerstomaten.

‘Hoe was je dag?’ Mira schoof de netelige kwestie voor zich uit, benieuwd of Pieterjan er even erg mee zat als zij.

‘Wat vind jij van die aangetekende zending van vanmorgen?’ barstte hij los. ‘Ik ben de hele dag razend geweest, ik heb me nergens op kunnen concentreren.’

‘Zal het echt zo’n vaart lopen, Pieterjan?’ reageerde Kat op de bui van haar stiefvader al van boven op de trap.

Hij trok een bedenkelijk gezicht. ‘Het ziet er serieus uit deze keer, dat staat vast.’

‘Ja, maar wordt het dan geen tijd dat we de zaak openbaar maken? Wat als Middelgem eindelijk beseft dat er veel meer huizen onteigend gaan worden dan nodig en dat het veel sneller voorbij kan zijn als ze uit het dal blijven met hun rondweg? Mam heeft de ideale publiciteit gevonden. Het middel voor een heuse campagne.’

Pieterjan keek vragend heen en weer.

‘Ach, een geintje,’ zei Mira. Haar euforie over de ringslang had een flinke deuk gekregen.

‘Toe, vooruit mam, zeg het dan toch,’ riep Kat.

‘Kan het wat rustiger? Een beetje op het gemak tegen je moeder. Wat is er in jou gevaren?’

‘Dan zeg ik het zelf. Mira heeft een ringslang gezien. Levend en wel.’

Pieterjan keek stomverbaasd. ‘Een ringslang?’

‘Ja. En zeg niet dat niemand gevoelig is voor beesten of zo. Dit is de ideale tool om de zaak te promoten. Mam, zeg op, waar ben je mee thuisgekomen vanmorgen?’

Mira trok haar schouders op. ‘Een filmpje van een ringslang. Op het eind van mijn run. Rufus had hem gevonden.’

‘Een filmpje van een ringslang? Laat zien.’

Mira zette haar mobieltje aan en liet de video zien. Ze keken met zijn drieën naar de slang die zich doodhield, zich dan oprichtte en ervandoor ging.

‘Fantastisch, toch?’

‘Ik wist niet dat er in de Ramsbeek zulke knapen zaten,’ zei Pieterjan.

‘Hiermee moeten we uitpakken,’ zei Kat. ‘Dit is een to-taal nieuw gegeven. Een zeldzame soort, stel je voor. Daar gaan de mensen groene ideeën van krijgen, je moet ze alleen wakker zien te schudden. Ouders met jonge kinderen, mensen van mijn generatie die pas de volgende keer kunnen gaan stemmen. We moeten hier iets mee doen.’

Pieterjan zweeg en dacht na. ‘Er valt iets voor te zeggen,’ zei hij na een poos.

‘Het is hoog tijd dat we dit de wereld in sturen,’ riep Kat weer. ‘Die ringslang is hot. Gebruik de sociale media en doop het comité om tot #ringslang@Ramsdal. Met een actie op Twitter en Instagram maak je dat hele protest rond die rondweg cool. Ik zal een handje helpen. Met Timor, met wie ook. We moeten zorgen dat we de tegenstander opnieuw een stapje voor zijn.’

‘Vergeet de gewone mensen niet,’ zei Mira. ‘Die moet je zien te bereiken op de oude manier.’

‘Ja, natuurlijk moet je er ook mee naar de pers. En wat dacht je van een flyeractie huis aan huis of een infoparty? Ter gelegenheid van het buurtfeest op de manège bijvoorbeeld.’

‘Dat is wel midden in je examens, meisje.’

‘Alsof de dag uit geen vierentwintig uur bestaat. Ik moet mijn gedachten toch ook eens verzetten?’

‘*All work and no play,*’ grinnikte Pieterjan.

‘Precies,’ zei Kat resoluut. ‘En dan laten we dat krinklende winklende waterding los op de wereld. Ken je dat gedicht? Daarnet gevonden in de canon. Het gaat wel niet over een slang, maar wat dan nog. En nu wordt het tijd dat ik dit wandeling hier uitlaat.’ Ze haalde